

ELŐTERJESZTÉS

a Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság

2022. február 21-ei ülésére

Tárgy: Javaslat dr. Lengyel Árpád gégyész főorvos tiszteletére állítandó emléktábla elhelyezésére

A napirend tárgyalása zárt ülést nem igényel.

Tisztelt Bizottság !

A Család és a II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat kezdeményezésére Önkormányzatunk dr. Lengyel Árpád gégész főorvos tiszteletére emléktáblát kíván elhelyezni a II. kerületi Egészségügyi Szolgálat Kapás utcai épületének homlokzatán.

Dr. Lengyel Árpád 1938-tól a Rendelőintézet főorvosa volt, és itt dolgozott egészen az 1940. szeptember 8-án bekövetkezett haláláig.

Lengyel Árpád 1886. március 19-én, egy csendes faluban, a ma Komárom-Esztergom megyéhez tartozó Pilismaróton látta meg a napvilágot. Családja 1894-ben költözött Budapestre, ezért az elemi iskola harmadik és negyedik osztályát már itt végezte el. 1904-ben érettségizett, ezután a Budapesti Magyar Királyi Tudományegyetem orvosi karára nyert felvételt, ahol a fakultatív tárgyak közül a gégeszetet vette fel.

A friss diplomás férfi gégeklínikai gyakornokként a budapesti Szent Rókus Kórházban helyezkedett el, emellett 1911-től az Országos Munkás-betegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár VII. kerületi betegsegélyező pénztárának segédorvosa lett. Közben – mivel már 1905 óta tagja volt a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek (BÖME) – mentőápolóként dolgozott, s rendszeres szolgálatot látott el. (A rendkívül sokoldalú hazai orvosi tevékenységnek hirtelen vége szakadt, mert Lengyel 1911-ben egy újsághirdetésben arról olvasott, hogy angolul beszélő magyar orvost keresnek a Carpathiára, a patinás angol társaság, a Cunard Line hajójára.)

A Carpathia 1903. május 5-én Liverpoolból indult első útjára Queenstown (ma Cobh, Írország) érintésével New Yorkba. A hajó az akkori világ legnagyobb egykéményes óceánjárója volt, 1903-tól 1918-as elsüllyesztéséig az Atlanti-óceánon szállította az utasokat. A The Times 1903. április 27-i cikke így írt róla: „Az Atlanti-óceánon átkelő másod- és harmadosztályú utasok ellátása, s különösen az az elhelyezés, amelyet ilyen alacsony áron nyújt ez a salon- és harmadosztályú utasszállító tehergőzös, jóval meghaladja azt a szintet, amelyet ezelőtt a hasonló osztályon utazók számára bárhol kínáltak.”

Ismertsége eleinte Semmelweis Ignácéval, az „anyák megmentőjével” vetekedett, a történelmi emlékezet azonban mostohán bánt vele. Pedig a 20. század elején még a legismertebb magyar orvosok között emlegették Lengyel Árpádot, aki a Carpathia hajóorvosaként 705 embert menekített meg a Titanic fedélzetéről mentőcsónakokba kényszerült szerencsés utasokból, miután az elsüllyeszthetetlennek hirdetett luxusgőzös 1912. április 14-én előbb jéghegynek ütközött, majd másnap a hullámsírba veszett. Lengyel Árpád történetét csak az 1980-as években ismerhette meg újra a világ, kitüntetését hazájában sohasem kapott.

Dr. Lengyel Árpád hagyatékát unokája, a Budapesten élő Völgyi Péterné dr. Reich Márta kezeli, akivel az emléktábla szövegét és a portré kiválasztását egyeztettük.

Az emléktábla mérete: 60x45x2 cm, fekete gránit, dr. Lengyel Árpád portréjával készül, szövege:

portré

A KAPÁS UTCAI RENDELŐINTÉZET
ELSŐ GÉGÉSZ FŐORVOSA

DR. LENGYEL ÁRPÁD
(1886-1940)

EMLÉKÉRE, AKI 1912-BEN A
CARPATHIA HAJÓORVOSAKÉNT
HŐSIES HELYTÁLLÁSSAL VETT RÉSZT A
TITANIC 705 UTASÁNAK MEGMENTÉSÉBEN

ÁLLÍTTATTA
II. KERÜLET ÖNKORMÁNYZATA
II. KERÜLETI EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT
ÉS A CSALÁD

A kerület főépítésének a tábla elhelyezése ellen településkép illeszkedési kifogása nincs.

Az emléktáblát Fáskerti István kőszobrász készíti, bekerülési összege 394 eFt, melynek fedezete az Önkormányzat 2021. évi költségvetésében biztosított.

A Rendelőintézet a II. Kerületi Önkormányzat tulajdona.

A Köznevelési, Közművelődési, Sport, Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság 2021. december 14-ei ülésén tárgyalta és a 327/2021.(XII.14.) határozatával támogatta az emléktábla elhelyezését.

Határozati javaslat

A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság, mint az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonosi jog gyakorlója **hozzájárul** Dr. Lengyel Árpád tiszteletére emléktábla elhelyezéséhez a II. kerületi Egészségügyi Szolgálat Budapest II., Kapás u. 22. szám alatti épületének homlokzatán az alábbi szöveggel:

A KAPÁS UTCAI RENDELŐINTÉZET
ELSŐ GÉGÉSZ FŐORVOSA

DR. LENGYEL ÁRPÁD
(1886-1940)

EMLÉKÉRE, AKI 1912-BEN A
CARPATHIA HAJÓORVOSAKÉNT
HŐSIES HELYTÁLLÁSSAL VETT RÉSZT A
TITANIC 705 UTASÁNAK MEGMENTÉSÉBEN

ÁLLÍTTATTA
II.KERÜLET ÖNKORMÁNYZATA
II.KERÜLETI EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT
ÉS A CSALÁD

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

A határozat elfogadásához egyszerű többségű szavazás szükséges.

B u d a p e s t, 2022. február 11.

Ötvös Zoltán
osztályvezető